

Valtiovarainministeriölle

Asia: VN/24054/2023

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle arvonlisäverokantojen muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

- Muun muassa pääsylipullisia tapahtumia, elokuvateattereita, musiikkia, teatteria, kuvataidetta ja kirjamyynäntä koskeva alv-kantojen korotus heikentää merkittävästi luovan alan toimintaedellytyksiä.
- Sopeutus päätösten ja alv-korotuksen yhteisvaikutukset koronasta elpymään alalle johtavat todennäköisemmin verotulojen alentumiseen tavoitellun verotulojen kasvun sijaan.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikkoaiheesta. Luovat alat ovat merkittävä toimiala, jonka merkitys sekä BKT:lle että työllisyydelle on suuri. Arvonlisäveron korotus olisi merkittävä riski vasta koronasta elpymään alan toimintaedellytyksille.

Luovat alat merkittävä työllistäjä

Luovat alat on merkittävä toimiala sekä työllisyyden että BKT:n kannalta. Alan koosta on useita tutkimuksia.

VTT:n vuonna 2023 tekemän selvityksen mukaan luovan alan suuruus on 14 miljardia euroa, kun mukaan otetaan alan yritysten liikevaihto. FCG:n johtavan asiantuntijan Pasi Holmin mukaan (2024) luovien alojen talouden koko oli vuonna 2022

16,8 mrd. euroa, kun mukaan lasketaan sekä yritysten liikevaihto että myös yhteiskunnalliset toimijat.

Tilastokeskuksen mukaan kulttuuriammateissa päätyössään toimivia oli vuonna 2022 136 100 henkeä ja heistä noin 25 prosenttia toimii yrittäjinä. Tilastokeskuksen mukaan luovat alat tuottivat vuonna 2021 3,1 % Suomen BKT:sta. Suurimpia toimialoja ovat järjestyksessä peliala ja viihde-elektroniikka, lehdistö ja uutistoittoimistot, mainos- ja viestintätoimistot, kirjallisuus-ala, elokuva- ja av-ala sekä musiikkiala.

Kumuloituvat ja kertautuvat vaikutukset

Luova ala on vasta elpynyt tai elpymässä epäoikeudenmukaisista koronarajoituksista. Tutkimusten mukaan alan talous kasvoi noin miljardi euroa vuodesta 2021 vuoteen 2022.

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että kulttuurin ja kirjallisuuden aloilta saatavat verotuotot valtiolle kasvaisivat 69 miljoonaa euroa. Todennäköisempää on se, että lopputulos on päinvastainen. Alaan kohdistuu muitakin merkittäviä sopeutustoimia, joiden vaikutukset kumuloituvat. Kuten valtiovarainvaliokunta on todennut, valtion rahoitus kulttuurille on luonteeltaan vivuttavaa. Sen vuoksi leikkaukset kertautuvat yksityisen rahoituksen vähentymisenä. Yhteisvaikutus valtiontalouteen on negatiivinen.

Pääsylippujen veronkorotus kaventaisi kotimaista tapahtumatarjontaa, artistien ja yhtyeiden esiintymismahdollisuuksia ja ammattimaisesti konserttitoimintaa järjestävien yritysten toiminnan edellytyksiä. Lisäksi kysynnän heikentyessä veronkorotus vaikuttaisi kielteisesti myös tapahtumien oheispalveluihin: matkailuun, majoituspalveluihin ja ravintoloihin. Veronkorotus haastaa myös kansainvälisten artistien saatavuutta, jos pääsylippujen kuluttajahinnat nousevat kestävämmälle tasolle ja konserttituotannon tekeminen juuri Suomessa muuttuu kannattamattomaksi.

Kansantaloudellisesti ei ole järkevää kohdistaa vasta koronasta toipuneeseen alaan 40 % suuruista arvonlisäveron korotusta.

Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa valtion tulisi pikemminkin verokannustimilla tukea sitä, että kulttuurituotteiden ja pääsylippujen hinnat voitaisiin jatkossakin pitää saavutettavalla tasolla, mahdollisista leikkauksista ja kustannusten kasvusta huolimatta.

Espoossa 19.8.2024

Laura Kuulasmaa
Puheenjohtaja

Lauri Kaira
Edunvalvontajohtaja

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry:n jäsenjärjestöt ovat:

- Audiovisual Producers Finland – APFI ry
- Avate -Audiovisuaalisen alan tekijät ry
- Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry
- Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry
- Kopiosto ry
- Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
- Suomen elokuvatoimistojen liitto ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Säveltäjät ry
- Säveltäjain Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
- Suomen Musiikintekijät ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry – TTVK
- Kuvasto visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusjärjestö ry